

62 . Corna | Comuna: Roșia Montană | Județ: Alba | Punct: Tăul Găuri (proprietatea EM Roșia Montană) | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 6832.03

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Gabriel Bălan, Paul Damian, Emil Dumitrașcu, Cătălina Mihaela Neagu, Mihaela Simion, Decebal Vleja

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Punctul în care a fost identificată necropola romană are toponimul regional Hop, fiind cea mai scurtă cale de acces dintre satele Roșia Montană și Corna. Necropola este poziționată în partea dreaptă a drumului care vine dinspre Roșia către cariera de suprafață "Cetate". Versantul de nord al dealului Hop a fost cercetat din punct de vedere arheologic în campania din anul 2001. Pe platoul dealului a fost semnalată, în literatura de specialitate, o necropolă romană de incinerare a cărei investigare sistematică a debutat în anul 2000, continuând în campania din anul 2001 de către un colectiv de arheologi din cadrul MNUAI2.

Obiectivul campaniei de săpături arheologice din anul 2002 a constatat în investigarea versanților de sud, vest și est ai dealului Hop.

Au fost trasate 84 de secțiuni, în care au fost identificate și cercetate 86 de complexe (81 morminte de incinerare, 5 complexe cu o funcționalitate incertă), suprafața acoperită fiind de aproximativ 2100 m².

Stratigrafia generală a sectorului investigat a fost stabilită în funcție de reperele stratigrafice oferite de secțiunile care formează profilul magistral pe axa N-S (S 030301002, S 030301007, S 030301013, S 030301014 și S 030301015). Stratul vegetal este constituit dintr-un sol cu o textură preponderent argiloasă, de culoare cenușiu-negricioasă, foarte afânat, are o grosime, în maximă extensie de cca. 0,50 - 0,90 (în funcție de dispunerea în pantă). Are o compoziție și o distribuție unitară pe întreaga suprafață cercetată și suprapune un sediment alcătuit dintr-un sol lutos, de culoare galbenă cu nuanțe cenușii, pigmentări datorate prezenței unor lentile de mineralizație corespunzătoare existenței zăcămintului aurifer în imediata vecinătate (cenușiu albăstriu) precum și particule de nisip în amestec cu rocă demineralizată. Acest strat conține urme arheologice, fiind, în principal, nivelul care conține partea superioară a gropilor sepulcrale. Grosimea sa este variabilă datorită dispunerii în pantă a terenului (cca. 0,30 – 1,20 m). Următoarea secvență stratigrafică este dată de prezența stâncii native, în care de altfel sunt amenajate și unele complexe funerare. Trebuie făcută totuși precizarea că există unele particularități stratigrafice care individualizează platoul de nord al dealului Hop de zona mediană a pantei și de extremitatea de sud. Astfel, pe platoul nordic, stratul vegetal și cel imediat următor suprapun un sediment de lut galben, foarte dur, în amestec cu bucăți de rocă clivată și rocă demineralizată, fără urme arheologice, perforat uneori de limita inferioară a gropilor corespunzătoare complexelor funerare (cu o grosime variabilă cuprinsă între 0,60 – 1 m). În zona mediană roca nativă este suprapusă de stratul de lut galben cu urme arheologice mai ales în zonele în care au fost efectuate lucrări de terasare a stâncii pentru amenajarea unor complexe funerare. În fine, pe limita de sud a suprafeței cercetate (practic poala dealului Hop) stratul vegetal suprapune direct stânca nativă.

În stadiul actual al cercetării putem încerca o tipologie preliminară a complexelor funerare identificate și cercetate în campania din anul 2002:

- a) Morminte cu resturile cinerare depuse în groapă simplă. În acest tip se înscriu majoritatea

mormintelor cercetate. Gropile mormintelor sunt exclusiv de formă rectangulară, dimensiunile și adâncimile la care au fost identificate fiind variabile. Resturile cinerare au fost descoperite împrăștiate pe fundul gropilor. Peste aceste resturi era depus pământul de umplutură a gropii.

b) Morminte în ciste de piatră. Au fost descoperite trei morminte încadrate în acest tip. Două sunt amplasate în aceeași zonă, la cca. un metru unul de altul (M 76 și M 77 din S 030301078), iar al treilea (M 65) este poziționat în S 030301042 și S 030301045. Cistele sunt de formă rectangulară (1 x 0,6 m), iar modul de amenajare al gropii similar cu cel constatat la amenajarea gropilor mormintelor din tipul anterior analizat.

Semnalăm apariția, într-un context stratigrafic destul de atipic pentru astfel de complexe (la același nivel cu gura gropii mormântului M 7, în pământul galben), a unui vas care conținea oase calcinate. Nu au fost observate indicii care să sugereze existența unei gropi în care să fi fost depus acest vas. Peste oasele calcinate era așezat un vas de sticlă (unguentarium.).

c) Complexele cu funcționalitate incertă sunt gropi de mici dimensiuni și cu adâncimi reduse, ele fiind amplasate în apropierea unor morminte (Cpl 6, lângă M 7, în S 030301004; Cpl 18, lângă M 19, M 20 și M 17, în S 030301009; Cpl 37, lângă M 42 și M 68, din S 030301006 și S 030301024; Cpl 85, lângă M 74, în S 030301081).

Unele morminte dispun și de amenajări exterioare. Patru morminte (M 29, M 30, M 31 și M 32) sunt grupate în interiorul unei amenajări rectangulară cu ziduri construite din piatră legată cu pământ (S 030301002, S 030301003, S 030301004, S 030301007, S 030301009, S 030301010). Pe zidul de nord au fost descoperite mai multe pietre cioplite în două ape (având aspectul unor capace de sarcofag). Astfel de pietre au fost descoperite în poziție secundară în interiorul și în exteriorul incintei. O altă amenajare de acest tip a fost descoperită în secțiunile S 030301050, S 030301055, S 030301061, S 030301064, S 030301067 și S 030301068. În interior a fost identificat și cercetat un singur mormânt (M 59). Mormântul era amplasat pe una din platformele săpate în stâncă. În aceeași categorie înclinăm să încadrăm un mormânt (M 70) care beneficiază de o amenajare exterioară simplă, descrisă în literatura arheologică de specialitate ca ring de piatră. Pietrele erau dispuse în jurul gropii mormântului, care era săpată în stâncă. Pietrele, așezate pe un singur rând, nu prezentau urme de ardere, însă suprapuneau urmele de ardere din jurul mormântului. Astfel de amenajări au fost descoperite și pe platoul de nord al dealului în campania din anul 2001.

Orientarea mormintelor este în general E - V cu deviații pe axele: NV - SE, ENE - VSV, VNV - ESE și NE - SV.

Inventarul mormintelor este destul de sărac și constă în obiecte ceramice de diferite forme, dimensiuni și funcționalități, recipiente de sticlă și obiecte de metal.

a) Ceramică. Printre obiectele ceramice am identificat mai multe tipuri de vase: opaițe (unele opaițe erau șampilate, fiind constatată prezența mai multor mărci de olar: MVRRI, ATIMETI, CA(SSI), FORTIS, SEXTVS, LVCIA), ulcioare, cănițe, oale, castroane, afumători.

b) Sticlă. Au fost descoperite mai multe tipuri de unguentarium și un guttus.

c) Trebuie semnalată prezența câtorva piese de arhitectură funerară (toate descoperite în poziție secundară): fragmente provenite de la stele funerare, lei funerari, pini funerari, piese arhitectonice.

d) Monede. Dintre monedele descoperite în mormintele din necropola de la Tăul Găuri, punctul Hop, opt monede au putut fi identificate cu certitudine. Patru monede sunt din timpul împăratului Hadrian: un dupondius sau un as (c. 132-134) (M 70), as (c. 117-138) (passim), as (125-128) (M 54) și un dupondius sau monedă provincială (117-138). Două monede sunt din timpul lui Antoninus Pius: as (145-161) (M 44) și as (150-151) (M 30). O monedă este de la Faustina I, un as (139-141) (M 73), iar o altă monedă este de la Sabina, un dupondius sau as (c. 128-136) (M 40).

Studiul numismatic preliminar a fost realizat de către Mihai Dima (cIMeC) căruia îi mulțumim și pe această cale.

Informații suplimentare online

[Raportul 1937 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
